

Lov

(Nr. 282 — 1922)

om

Vedligeholdelse af Kirker og Kirkegaarde m. v.

Amalienborg, den 30. Juni 1922.

København.

Trykt hos J. H. Schultz A S

1922.

Vi Christian den Tiende, af Guds Naade Konge til Danmark
og Island, de Venders og Goters, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken
Lauenborg og Oldenburg,

Gøre ritterligt: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov

I.

Kirkerne.

§ 1.

Stk. 1. Ved enhver Kirke skal der være en af Stiftsovrigheden autoriseret Protokol, i hvilken der skal indføres:

1. en i det enkelte gaaende Beskrivelse af Kirken med Kirkegaarden, Oplysning om dens Ejendoms- og Bestyrelsesforhold samt en Fortegnelse over dens Løsere og øvrige Tilbehør,
2. en Fortegnelse over Kirkens faste Ejendomme, Kapitaler og andre Indtægtskilder saavel som over dens Gæld og de den mulig paahvilende faste Byrder,
3. de fornødne Oplysninger om Brandforsikring af Kirken, dens Løsere og øvrige Tilbehør samt om Forsikring af dens hellige Kar m. v. mod Indbrudstyveri,
4. en paa Grundlag af Aarets Regnskab udarbejdet aarlig Oversigt over Kirkens Indtægter og Udgifter,
5. Forandringer, som i Aarenes Løb maatte foregaa i noget af de ovennævnte Forhold og
6. Synsforretningerne over Kirken.

Stk. 2. Ved enhver Kirke skal der tillige findes Opmaalstegninger eller Grundplan over Kirken. Hvor der ikke allerede findes Opmaalstegninger, kan saadanne dog først forlanges tilvejebragt, første Gang der forekommer Arbejder ved Kirken, som gør deres Udarbejdelse nødvendig eller ønskelig.

§ 2.

Stk. 1. Forinden Arbejdet paa Opførelsen af en til Sognekirke, Distrikts- eller Filialkirke bestemt Bygning paabegyndes, skal Byggepladsen og Tegningerne med tilhørende Beskrivelse være godkendt af Kirkeministeriet. Tegningerne med tilhørende Beskrivelse skal opbevares i Kirkens Arkiv, medens Genparter afgives til Landsarkivet og Provstiudvalget.

Stk. 2. Enhver ny Kirke bør som Regel forsynes med et Vaabenhus eller andet passende Forrum, med et Opholdsrum for Præsten og saa vidt muligt med et Sakristi. Den bør derhos være forsynet med mindst een Reservedør. Hvor ikke særlige Hindringer stiller sig i Vejen derfor, bør Koret være i Kirkens Østende, Taarnet i dens Vestende.

§ 3.

Stk. 1. Hvis der til Opførelsen af en Kirke ydes Tilskud af Statskassen, bestemmer Ministeriet, hvilket Tilsyn der under Opførelsen skal være saavel med Byggeemnerne som med Arbejdet, og Udgifterne herved udredes af Byggesummen. Ministeriet skal godkende Valget af den ledende Arkitekt.

Stk. 2. Forinden en nyopført Kirke indvies til at tages i Brug, skal der afholdes et Afleveringssyn over Bygningen med Tilbehør og den til Kirken mulig udlagte Kirkegaard. Ved dette Syn, der foretages af Provsten i Forbindelse med en af Ministeriet tilfornordnet Mand med særlig arkitektonisk Sagskundskab, skal det ikke blot paases, at Kirken er forsynet med alt til Gudstjenestens Afholdelse og de kirkelige Handlingers Udførelse fornødent, og at Kirkegaarden er anlagt og indrettet overensstemmende med Bestemmelserne i denne Lov, men ogsaa, at Kirken er opført i Overensstemmelse med de godkendte Tegninger med tilhørende Beskrivelse og i øvrigt opfylder de Fordringer, der bør stilles i Henseende til forsvarlig Byggemaade, Orden, Sammelighed og Hygge. Til dette Afleveringssyn skal foruden den, der har forestaaet Kirkens Opførelse, og det i Stykke 1. nævnte Tilsyn Menighedsraadet indvarsles, og Synets Afgørelser kan af disse ind-
ankes for Ministeriet.

§ 4.

Stk. 1. En Kirke maa ikke nedbrydes, ombygges eller undergives Forandringer uden Tilladelse fra Ministeriet. Heller ikke maa Forbedringer, der ud over det nødvendige er blevet en Kirke til Del, afskaffes, uden at saadan Tilladelse foreligger.

Stk. 2. Naar en Kirke skal ombygges eller forandres, skal de fornødne Tegninger forelægges Ministeriet til Godkendelse.

Stk. 3. Brugsgenstande eller andet Inventar, som ikke længere anvendes i Kirken, maa ikke fjernes fra denne uden Tilladelse fra det i § 32 ommeldte Syn, der, for saa vidt det drejer sig om Kirkens hellige Kar, dens Prydelser eller Løsøre af arkæologisk, kunstnerisk eller historisk Værdi, skal forelægge Sagen for Ministeriet, som foranstalter fornøden Undersøgelse ved Nationalmuseet. De udsatte Genstande af nævnte Art bør som Regel blive ved Kirken. Findes der ikke Grund hertil, eller hvis Kirken ikke har passende Plads til dem, træffer Ministeriet Bestemmelse om, hvad der skal foretages med dem. Gaar Ministeriets Bestemmelse ud paa, at de maa afgives til Nationalmuseet eller et andet Museum, skal Afgivelsen som Regel ske i Form af Depositum fra Kirken imod Museets skriftlige Tilstaaelse herfor.

§ 5.

Stk. 1. Kirken med Løsøre og andet Tilbehør skal til enhver Tid holdes forsikret til deres virkelige Værdi, for Bygningernes Vedkommende i en af Staten anerkendt Brandforsikringsforening eller i Statsbrandforsikringsfonden. Er Kirkens Mure fuld Grundmur, kan det tillades, at Murværket kun forsikres til sin halve Værdi. Forsikringspligten strækker sig ogsaa til det af Kirkens Løsøre, der opbevares udenfor Kirken.

Stk. 2. For Købstadkirker og monumentale Kirker andetsteds kan Ministeriet ud over Brandpolitilovens almindelige Fordringer give særlige Forskrifter med Hensyn til deres Sikring mod Ildsvaade.

Stk. 3. Kirkens hellige Kar m. v. skal holdes forsikret mod Indbrudstyveri.

§ 6.

Menighedsraadet, Kirkens Ejer og dens Tilsyn skal
vaage over, at Kirkebygningen med Tilbehør og Omgivelser vedligeholdes fuldt forsvarligt, og at Kirkegaarden, med hvad der hører til den, holdes i sømmelig Stand, og skal derfor

sørge for, at Brøst og Mangler, hvor saadanne viser sig, afhjælpes, om fornødent efter nærmere Anvisning;

virke til, at navnlig Kirkebygningens Indre og dens Tilbehør fyldestgør Fordringerne til Orden, Sammelighed og Bekvemmelighed, saa at Gudstjenesten ikke lider og Andagten ikke forstyrres ved Mangler i saa Henseende, og at der foretages saadanne Forandringer og Anskaffelser, som efter Tidens almindelige Krav maa anses for at være tjenlige til at øge Kirkebygningens Hygge og Værdighed og Gudstjenestens Højtidelighed, og som kræves, for at de kirkelige Handlinger kan udføres værdigt i Overensstemmelse med de til enhver Tid derom givne Forskrifter;

paase, at der, naar Ombygning eller Forandring ved Kirkebygningen eller dens Tilbehør skal finde Sted, altid forud sker Henvendelse herom til Ministeriet, medens dette gennem sine sagkyndige Konsulenter, de kongelige Bygningsinspektører og Nationalmuseet, paaser, at der foruden til Kirkebygningens og Inventarets Betydning som historisk Mindesmærke tillige tages tilbørligt Hensyn til, at Kirkens Tjenlighed til gudstjenesteligt Brug ikke herved forringes.

§ 7.

Ved kongelig Anordning udstedes der en Vejledning med Hensyn til Vedligeholdelsen af Kirkebygningen med Losøre og andet Tilbehør saavel som med Hensyn til, hvilke Fordringer der kan stilles, for at de foranførte Krav kan siges at være opfyldte. I denne Anordning skal det tillige indskræpes og nærmere angives for Menighedsraadet, Kirkens Ejere og dens Tilsyn, hvad de i denne Anledning har at iagttage.

§ 8.

Stk. 1. Hvor Omstændighederne taler derfor, kan det paa Menighedsraadets Begæring forlanges, at Gravkapeller, som er aabne ind til Kirkerummet, afsondres fra Kirken, eller at Kisterne bortflyttes fra Kapellet og nedsættes paa Kirkegaarden, i sidste Tilfælde dog kun for saa vidt ingens lovlige Ret derved krænktes, i hvilken Henseende de vedkommende, saafremt de ikke kendes, saaledes at der kan gives dem direkte Meddelelse, gennem Stats-tidende opfordres med 12 Ugers Varsel til at anmelde og godtgøre deres Krav.

Stk. 2. Findes der herefter ingen, som er pligtig eller villig til at vedligeholde et saadant Kapel og de i dette værende Kister overensstemmende med Synets Fordringer, kan det af Ministeriet tillades, at Kirken overtager Vedligeholdelsen. I modsat Fald skal Kisterne nedsænkes paa Kirkegaarden og Kapellet overlades Kirken til andet Brug efter Ministeriets Bestemmelse.

Stk. 3. De ovenanførte Regler gælder ogsaa med Hensyn til Fjernelse af Kister, som findes i Koret eller andetsteds i Kirken, herunder Gravkældere under Kirkerummet.

Stk. 4. Gamle Ligsten, som er nedlagt i Kirkens Gulv eller andetsteds ved Kirken, hvor de udsættes for, at Indskriften eller Ornamenterne fra Tid til anden slides bort, kan, naar de skønnes at have Værdi som Fortidsminder, forlanges opsat paa passende Steder i Kirkens indvendige Rum eller paa dens udvendige Mur efter Synets og Nationalmuseets Anvisning, eller overdækkes paa Stedet med et Tæppe, Maatte eller lignende, saa Indskrifterne ikke afslides.

§ 9.

Stk. 1. Saavel Præstens som Kirkesangerens Stol kan forlanges fjernet fra Koret, naar der anvises Kirkesangeren passende Plads nede i Kirken, og enten Sakristiet, hvor et saadant findes, eller Pladsen mellem Alteret og Kirkemuren, hvor Forholdene tillader det, indrettes til Opholdssted for Præsten, eller andet Opholdsrum forud findes eller

indrettes til ham. Hvor Præstens Stol allerede er fjernet fra Koret, uden at afsondret Opholdssted for ham er indrettet andetsteds, skal et saadant saa vidt muligt tilvejebringes. I det Præsten forbeholdte afsondrede Opholdssted skal der findes et sammeligt Vaskebord med Tilbehør.

Stk. 2. Menighedsraadet kan med Ministeriets Samtykke bestemme, at Rettigheder til særligt Stolestade i Kirken, som er tillagt Privatpersoner eller bestemte faste Ejendomme, fremtidig skal bortfalde.

§ 10.

Stk. 1. Mindesmærker, Mindetavler og andre Prydelser kan med Synets (§ 32) Godkendelse anbringes i Kirken, naar det foreligger godtgjort, at de fornødne Midler til deres Vedligeholdelse er sikret, eller at Kirkens Bestyrelse er villig til at lade Kirken overtage Vedligeholdelsen. Til Mindesmærkers og Mindetavlers Anbringelse kræves dog, at en af Synet anbefalet Indstilling fra Menighedsraadet godkendes af Ministeriet.

Stk. 2. Forpligtelsen til Vedligeholdelse af de Prydelser m. m., der allerede nu findes i Kirken, paahviler Kirken, medmindre Bestyrelsen kan paavise, at Forpligtelsen paahviler andre.

Stk. 3. Hvor saadanne Genstande er til Stede i Kirken, men findes at burde fjernes paa Grund af deres Beskaffenhed, deres Forfald eller af anden Aarsag, maa dette dog ikke ske uden med Ministeriets Samtykke. Forinden endelig Beslutning tages om Fjernelsen af Mindesmærker og Mindetavler, bør der dog saa vidt muligt gives dem, der har anbragt Mindesmærket eller Mindetavlen, eller den paagældendes Familie Lejlighed til at ytre sig.

§ 11.

Stk. 1. Sager angaaende Anbringelse af Harmonium eller Orgel i Kirken forelægges for det i § 32 nævnte Syn, der træffer nærmere Bestemmelse herom. Med Hensyn til Afgørelsen af, hvorvidt et Harmonium vil være tilstrækkeligt, eller et Orgel maa foretrækkes, saavel som med Hensyn til Orglets eller Harmoniets Størrelse og Beskaffenhed samt dets Plads i Kirken m. v. kan der faas fornøden Vejledning hos Ministeriet uden Udgift for Kirken. Tegning til Orglets Façade skal forelægges Ministeriet til Godkendelse.

Stk. 2. Forinden der træffes endelig Bestemmelse om Harmoniets eller Orglets Anbringelse, skal det være oplyst, at de fornødne Midler til Dækning af Udgifterne ved dets Anskaffelse og Opstilling er sikret. Vedligeholdelsen paahviler derefter Kirken.

Stk. 3. Efter Menighedsraadets Beslutning kan Udgifterne til Anskaffelse og Opstilling helt eller delvis lignedes paa Menigheden efter de for Ligning paa Menigheden til Dækning af selvejende Kirkers Underskud gældende Regler, saafremt Kirken ikke som selvejende er i Stand til selv at udrede dem. For at Menighedsraadet kan tage Beslutning herom, skal Sagen dog først have været behandlet paa et Menighedsmode og dette have givet sin Tilslutning dertil.

Stk. 4. Vedligeholdelsen af Orgler eller Harmonier, som allerede findes i Kirkerne, overgaar fremtidig til disse, medens Fornyelsen er dem uvedkommende, medmindre den hidtil har paahvilet dem.

§ 12.

Stk. 1. Kirken er pligtig til, naar Menighedsraadet ønsker det, at anskaffe, anbringe og vedligeholde almindelige Belysningsredskaber, saasom passende Lamper, Lampetter, Lyseholdere eller lignende efter Synets nærmere Bestemmelse.

Stk. 2. Ønskes der derimod til Kirkens Belysning anbragt Lysekroner eller andre Redskaber ud over det almindelige, er Kirken kun pligtig at bidrage til deres Anskaffelse

med et sa
redskaber
bringelse
der kan
Gamle M
lysning.

Stk. 3. f
nøden Be
overtage
Menighed
pligtig at
ved priv
Ligning
Stk. 4. 1

(Hvor sa
Bestemm
ningen f

Stk. 1. f
eller et
vil være
Kakkelo
faas for
nævnte
Stk. 2.
Varmev
paahvile
i Forbin
Ligning
eller Ov

Stk. 1.
der ogs
Pasning
Dæknin
selvejer
Stk. 2.

at være
Kirken
hvorled

med et saadant Beløb, som efter Synets Skøn vilde kræves til de almindelige Belysningsredskabers Anskaffelse, hvorimod den helt skal overtage deres Vedligeholdelse. Anbringelsen af saadanne Belysningsredskaber maa dog forud godkendes af Ministeriet, der kan forlange sig Tegninger eller anden Slags Gengivelser af Redskaberne forelagt. Gamle Malmlysekroner maa ikke uden Ministeriets Samtykke indrettes til anden Belysning.

Stk. 3. Ønskes elektrisk Belysning indlagt i en Kirke, skal Plan og Tegning med fornøden Beskrivelse forelægges Ministeriet til Godkendelse. Er Kirken selvejende, kan denne overtage Udgiften til Anlægget saavel som Vedligeholdelsen, naar Menighedsraadet med Menighedsrådets Tilslutning bestemmer sig derfor. I andre Tilfælde er Kirken kun pligtig at overtage Vedligeholdelsen af Anlægget, medens Udgiften til dette maa afholdes ved private Bidrag eller efter Menighedsraadets og Menighedsrådets Beslutning ved Ligning paa Menigheden.

Stk. 4. Udgifterne til Kirkens Belysning afholdes af Kirken.

§ 13.

Forpligtelsen til at sørge for Brød og Vin til Altergangen paahviler Kirken. Hvor saadan Forpligtelse paahviler vedkommende Præst mod et herfor ved lovlig Bestemmelse fastsat Vederlag, kan denne Forpligtelse afløses. Vilkaarene for Afløsningen fastsættes af Ministeriet.

§ 14.

Stk. 1. Til Kirkens tilfredsstillende Opvarmning kan der forlanges anskaffet Kakkellovne eller et Varmeværk. Med Hensyn til Afgørelsen af, hvorvidt en eller flere Kakkellovne vil være tilstrækkelige, eller et Varmeværk maa foretrækkes, saavel som med Hensyn til Kakkellovnenes eller Varmeværkets Størrelse, Ydeevne, Plads i Kirken m. v. kan der faas fornøden Vejledning ved Henvendelse til Ministeriet uden Udgift for Kirken. Til nævnte sagkyndige Medhjælp bevilges det fornødne Beløb paa Finansloven.

Stk. 2. Udgifterne ved Anskaffelsen, Vedligeholdelsen og Fornyelsen af Ovnene eller Varmeværket samt ved de dermed forbundne Forandringer ved Kirken eller dens Inventar paahviler Kirken. Udgifterne til Opvarmningen afholdes ved selvejende Kirker i Forbindelse med Kirkens andre Driftsudgifter, medens de i andre Tilfælde dækkes ved Ligning paa Menigheden, for saa vidt de ikke i Henhold til særlige Regler, Forpligtelser eller Overenskomster paahviler andre.

§ 15.

Stk. 1. Menighedsraadet kan forlange, at der ved Kirken opføres et Redskabshus, hvori der ogsaa skal være Plads til Kirkens Brændsel, samt et Nødtorftshus. Udgifterne til Pasning og Renholdelse lignes paa Menigheden efter de for Ligning paa Menigheden til Dækning af selvejende Kirkers Underskud gældende Regler, saafremt Kirken ikke som selvejende er i Stand til at udrede dem.

Stk. 2. Synet træffer Bestemmelse om, hvorledes Brandredskaberne skal opbevares.

§ 16.

Saafremt en Kirke behøver en Hovedistandsættelse, men det anses for at være for byrdefuldt for Kirken at lade Arbejderne udføre paa een Gang, kan det tillades Kirkens Bestyrelse at fordele dem paa indtil 10 Aar, naar der fremlægges en Plan for, hvorledes man i Lobet af dette Tidsrum vil foretage de paakrævede Istandsættelser og

Forbedringer, og finder Ministeriet, til hvis Afgørelse Sagen indsendes, den fremlagte Plan tilfredsstillende, er Kirkens Bestyrelse berettiget til efterhaanden, saaledes som i Planen er fastsat, at lade de omhandlede Arbejder udføre, dog at selvfølgelig nye tilkommende Mangler til enhver Tid behørig afhjælpes.

II.

Kirkegaarde.

§ 17.

Stk. 1. Om Kirkegaarden skal der være et forsvarligt Hegn, passende til Anlæggets Karakter.

Stk. 2. Ved Udvidelse af Kirkegaarden bør i Regelen Hegnet være af samme Art som Hegnet om den ældre Kirkegaard, og dette maa navnlig forlanges, hvor andet Hegn vilde virke skæmmende.

Stk. 3. Ældre Stengærder omkring Kirkegaarde maa ikke nedbrydes eller erstattes med andet Materiale uden Ministeriets Samtykke.

§ 18.

Der skal i Kirkegaardshegnet være det fornødne Antal Porte og Laager. Porte og Laager bør være selvlukkende og indrettede til at affaases. Det kan ikke tilstedes, at en offentlig Gangsti lægges over Kirkegaarden. Gamle murede Kirkegaardsporte og Indgange skal vedligeholdes i Overensstemmelse med deres Stil og oprindelige Materiale og maa ikke nedbrydes eller forandres uden Ministeriets Samtykke.

§ 19.

Stk. 1. Kirkegaarden skal være planeret og reguleret samt forsynet med det fornødne Antal Gange af tilstrækkelig Bredde. I dette Øjemed kan Gravpladser helt eller delvis inddrages, naar ingens lovlige Ret i Henhold til § 24 derved krænkes.

Stk. 2. Kirkegaardens Hovedgange skal være faste.

Stk. 3. Kirkegaarden skal saa vidt muligt afvandes saaledes, at Kisterne, naar de nedsænkes i sædvanlig Gravdybde, kan staa tørt, dog at Afvanding ikke kan fordres udført i en større Dybde end 2,2 Meter.

§ 20.

Stk. 1. Kirkegaarden og de Gravpladser, overfor hvilke ingen andre har Vedligeholdelsespligten, skal holdes ryddelige for Ukrudt og Græsset afslaas, inden det bliver langstraaet. Afgræsning kan aldrig tillades.

Stk. 2. Kirkegaardens Gange skal til enhver Tid holdes rene.

Stk. 3. Snekastning paa Kirkegaarden skal foretages fra Kirkedøren til Kirkegaardens Indgange samt udenfor disse, saa langt Kirkens Grund strækker sig, for Hovedindgangens Vedkommende dog altid indtil den nærmeste paa Snekastningsregulativet optagne offentlige Vej.

Stk. 4. Hvor der ikke umiddelbart ved Kirkegaarden findes offentlig og bekvem Adgang til Vand til Brug ved Gravstedernes Pasning, kan Menighedsraadet bestemme, at Kirkegaarden skal forsynes med en Brønd med Pumpe eller en Vandhane. Der bør da i Nærheden opsættes en Tavle med Advarsel mod at benytte Vandet som Drikkevand.

Stk. 1
Tillad
af Ti
Stk. 2
ved i
unde
til P
Stk. 3
paa
stede

Stk. 4
være
af Ti
og A
sætt
Angi
Stk.
mær

Stk.
indl
tægt
Bes
m. 1
Bes
Stk.
Kirk
sorg
drag
at c
Gra
Bru

Stk.
til
Sid
der
Stk
min
tid
Stk
Gr

Stk
de

fremlagte
les som i
nye til-

§ 21.

Stk. 1. De paa Kirkegaarden staaende Træer kan kun borttages eller stevnes med Synets Tilladelse eller efter dettes Bestemmelse, og det kan i saa Fald forlanges, at det ved Salg af Træerne eventuelt fremkommende Overskud skal indgaa i Kirkens Formue.

Stk. 2. Ny Beplantning kan af Synet forlanges saavel langs Kirkegaardens Hegn som ved dens Hovedgange, hvor disses Bredde tillader det. Plantningen maa dog foretages under nøje Hensyn til, at Kirkebygningen og dens Mure ikke berøves Lys og Luft. Planen til Plantningen skal altid forelægges Synet inden Arbejdets Paabegyndelse.

Stk. 3. Gravstedejerne maa ikke uden særlig Tilladelse plante Træer eller træagtige Buske paa deres Gravsteder, og saadanne Plantninger kan, hvor de allerede findes paa Gravstederne, af Synet forlanges fjernet.

gets Ka-

§ 22.

Art som
let Hegn

Stk. 1. Til Overholdelse af Orden med Gravstederne skal der ved enhver Kirkegaard være en Protokol, hvori samtlige Begravelser paa Kirkegaarden indføres med Angivelse af Tiden, paa hvilken Begravelsen har fundet Sted, den begravede Persons Navn, Stilling og Alder samt Gravens Plads og Nummer paa Kirkegaarden. Paa enhver Grav bør der sættes en Nummerpæl af Egetræ, Jern eller mindst lige saa holdbart Stof med tydelig Angivelse af Nummeret i Kirkegaardsprotokollen.

ttes med

Stk. 2. Ligeledes skal der være et Kort over Kirkegaarden, paa hvilket hver Grav afmærkes med Nummer.

r. Porte
tedes, at
og Ind-
eriale og

§ 23.

Stk. 1. Efter Forslag af Kirkens Bestyrelse og, hvor Kirken ikke er selvejende, efter indhentet Erklæring fra Sognets Menighedsraad, fastsætter Stiftsoverigheden en Vedtægt for Orden paa Kirkegaarden og for dennes Benyttelse. I denne Vedtægt fastsættes Bestemmelser om Gravstedernes og Gravenes Størrelse, om Betaling for Gravsteder m. m. Er der ved Kirkegaarden ansat en fast Graver, kan der i Vedtægten optages en Bestemmelse om Forpligtelse til at lade Gravene kaste ved denne for en bestemt Takst.

fornødne
er delvis

Stk. 2. I samme Vedtægt kan der optages Bestemmelse om en vis Takst, for hvilken Kirkegaarden overtager Gravsteders Vedligeholdelse. Hvor Gravstedsejeren ikke selv sørger for Gravstedets sømmelige Vedligeholdelse, eller hvis den, til hvem han har overdraget Vedligeholdelsen, overtræder Vedtægten herfor, kan Gravstedsejeren tilpligtes at overdrage Vedligeholdelsen til Kirkegaarden for denne Takst. I Vægringstilfælde kan Gravstedet ryddeliggøres og besaas med Græs eller gruslægges, men maa ikke tages i Brug forinden Udlobt af de i § 24 ommeldte Aaremaal.

dsænkes
en større

§ 24.

oldelses-
gstraet.

Stk. 1. Hvor der i Henhold til Lovgivningens Regler uden Vederlag udlægges Gravplads til en afdød, skal der, hvis den afdøde var gift, om ønskes, samtidig umiddelbart ved Siden af den anviste Gravplads udlægges et Gravsted til den efterlevende Ægtefælle, og denne bevarer Retten dertil, uanset om han eller hun dør i eller udenfor Sognet.

gaardens
gangens
e offent-

Stk. 2. Det kan i fornævnte Vedtægt bestemmes, at enhver Grav skal henligge urørt i mindst 30 Aar efter Begravelsen. Hvor saadan Bestemmelse ikke er truffet, er Fredningstiden 20 Aar. For Børnelig kan der dog med Ministeriets Tilladelse sættes en kortere Frist.

Stk. 3. Saafremt Ligrester opgraves, skal de nedgraves samlet og sømmeligt i samme Gravsted eller andetsteds paa samme eller anden Kirkegaard.

Adgang
me, at
Der bør
kevand.

§ 25.

Stk. 1. Hvor Menighedsraadet efter Vedtagelse paa et Menighedsmode gør Indstilling derom, kan det i Vedtægten for selvejende Kirker bestemmes, at der fremtidig skal er-

lægges Betaling for Erhvervelse af Gravpladser paa Kirkegaarden, dog at der altid skal være Adgang for ubemidlede til at faa en sømmelig Gravplads udlagt uden Vederlag. Disse Gravpladser maa ikke henlægges til en særlig Afdeling paa Kirkegaarde.

Stk. 2. Naar Familiegravsteder — bortset fra de i § 24, Stykke 1, omhandlede Tilfælde — ønskes udlagt for Sognets til Folkekirken hørende Beboere, saavel som naar Gravsteder ønskes bevaret ud over den i Vedtægten bestemte Fredningstid fra den længstlevendes Begravelse, skal saadant Ønske inodekommes, mod at der erlægges en i Vedtægten derfor fastsat Betaling.

Stk. 3. For udensogsboende, der enten har Ægtefælle, Forældre eller Born begravet paa Kirkegaarden, eller som paa særlig Maade har været knyttet til Sognet, gælder de samme Bestemmelser. I opstaaende Trivlstilfælde tilfalder den endelige Afgørelse Stiftsøvrigheden.

Stk. 4. Hvor Pladsforholdene tillader det, kan der ogsaa udlægges Begravelsesplads for andre udensogsboende mod en i Vedtægten fastsat Betaling, der dog bør være væsentlig højere end den for de i Stykke 2 og 3 omhandlede Tilfælde fastsatte.

Stk. 5. Personer, som ikke tilhører Folkekirken, har Ret til at erholde Begravelsesplads udlagt paa Folkekirkens Kirkegaarde i de Sogne, hvor de bor, for saa vidt der ikke i Sognet findes nogen kommunal Kirkegaard eller Kirkegaard for det Trossamfund, som de tilhører. Den Betaling, der herfor skal ydes, fastsættes i Vedtægten under Hensyntagelse, til, at saadanne Personer ikke deltager i Udgifterne til Kirkegaardens Vedligeholdelse og Drift.

Stk. 6. Al Betaling, der erlægges i Henhold til Bestemmelserne i denne Paragrafs Stykke 2—5, oplægges blandt Kirkens Midler og kan anvendes til Hjælp ved Afholdelsen af Udgifterne ved Kirkegaardens Udvidelse eller paa anden Maade til Kirkegaardens Bedste.

Stk. 7. Ved Kirkegaarde, hvor der hidtil har været henlagt Gravsteder til faste Ejendomme i Sognet, bortfalder denne Ordning, efterhaanden som de nuværende Indehaveres Ejendomsret til den paagældende Ejendom ophører, og Gravstederne indgaar derefter under de i denne Lov givne almindelige Regler.

§ 26.

Stk. 1. Gitterværk om Gravsteder maa ikke anbringes uden Kirkegaardsbestyrelsens Samtykke, og saadan Tilladelse bør kun gives under fornøden Hensyntagen til de omliggende Gravsteder.

Stk. 2. Ved Udvidelser eller Nyanlæg af Kirkegaarde kan det i Vedtægten bestemmes, at Gravstederne kun maa hegnes med levende Hegn, ligesom Kirken i saadanne Tilfælde kan overtage saavel Plantningen af Hegnene som disses Vedligeholdelse.

Stk. 3. Mindesmærker, der ved deres Størrelse eller Form vil virke skæmmende paa Kirken eller Kirkegaarden, eller hvis Indskrifter maa anses for upassende, maa ikke anbringes og kan af Synet forlanges fjernet. Synets Afgørelser herom kan dog indankes for Ministeriet.

Stk. 4. Synet skal paase, at saadanne Ligstene eller Mindesmærker, som enten kan tjene til Kirkegaardens Prydelse eller til at bevare Mindet om fortjente Mænd og Kvinder, ikke fjernes fra Kirkegaarden.

§ 27.

Stk. 1. Ønsker Menighedsraadet et Lighus opført paa Kirkegaarden eller paa Kirkens Grund enten paa Kommunalbestyrelsens eller Kirkens Bekostning eller ved Midler, der er tilvejebragt ad frivillig Vej, og en passende Plads hertil findes, kan Mini-

steriet
Forslag.
som de
skal væ
rettet, a
Stk. 2.
Grund, f
medmin
Stk. 3.
fra Kirk
tilhørene
Stk. 4.
gaarden

Stk. 1.
fyldstg.
eller af
til Sogn
aarden
kirkega
Stk. 2.
nye Kir
ninger,
egner si
det givi
Tilvejeb
Stk. 3.
kirkega
Kirke, f
af 23. f

og Ben:

af Kirk
Kirkeg
holdelse
muligt
Provsti

dens M

skal
elag.

ælde
rav-
igst-
Ved-

avet
r de
ifts-

blads
ntlig

lses-
ikke
som
agel-
delse

grafs
fhol-
irke-

3jen-
veres
efter

lsens
mlig-

mes,
Til-

paa
ikke
unkes

tjene
nder,

rkens
idler,
Mini-

steriet give Tilladelse dertil, naar Opførelsen sker efter et af dette godkendt Forslag. Den fremtidige Vedligeholdelse af Lighuset paahviler da Kirken, ligesom denne er pligtig at bekoste dets mulige Udvidelse eller Fornyelse. Lighuset skal være af Grundmur med ildfast Tag, Sten- eller Betongulv samt saaledes indrettet, at Afskylning af Gulvet og tilstrækkelig Luftfornyelse kan finde Sted.

Stk. 2. Vedligeholdelsen af Lighuse, som allerede findes paa Kirkens eller Kirkegaardens Grund, saavel som mulig Udvidelse eller Fornyelse af disse, paahviler fremtidig Kirken, medmindre det kan paavises, at Forpligtelsen paahviler andre.

Stk. 3. Meddeler Ministeriet Tilladelse til Anlæg af en Hjælpekirkegaard i større Afstand fra Kirken, kan Tilladelsen betinges af, at Kirken paa samme lader opføre et Kapel med tilhørende Lighus.

Stk. 4. Anskaffelsen af de fornødne Begravelsesredskaber til Brug i Kirken og paa Kirkegaarden paahviler Kirken.

§ 28.

Stk. 1. Naar en Kirkegaard paa Grund af Sognets tiltagende Folketal, eller fordi den ikke fyldstgør de i § 19, Stykke 3, omhandlede Fordringer med Hensyn til Grundvandstanden, eller af andre Aarsager ikke længere kan afgive de fornødne sammelige Begravelsessteder til Sognets Beboere, paahviler det Kirken at afhjælpe denne Mangel enten ved Kirkegaardens Udvidelse eller, hvor saadan vanskelig kan finde Sted, ved Anlæg af en Hjælpekirkegaard.

Stk. 2. Alle Sager om Kirkegaardsudvidelser og Anlæg af Hjælpekirkegaarde eller af nye Kirkegaarde skal indsendes til Ministeriets Godkendelse, ledsaget af de Oplysninger, som dette maatte anse for fornødne til Afgørelse af, om det paagældende Areal egner sig til Anvendelse som Begravelsesplads, og om Anlægget af en Hjælpekirkegaard i det givne Tilfælde kan anses for nødvendig. Omkostningerne ved disse Oplysningers Tilvejebringelse paahviler Kirken.

Stk. 3. Den til Kirkegaardens Udvidelse eller Anlæg af nye Kirkegaarde eller Hjælpekirkegaarde, herunder ogsaa Anlæg af Kirkegaarde for Valgmenigheder med egen Kirke, fornødne Jord kan erholdes udlagt ved Ekspropriation efter de i Forordning af 23. April 1845 givne Regler.

§ 29.

Nærmere vejledende Regler med Hensyn til Kirkegaardens Anlæg, Vedligeholdelse og Benyttelse kan gives ved kongelig Anordning.

III.

Tilsynet.

§ 30.

Menighedsraadet eller for de Kirkers Vedkommende, der ikke ejer sig selv, Ejeren af Kirken eller dens Midler har det daglige Tilsyn med Kirken og dens Tilbehør og med Kirkegaarden og har Ansvaret for, at alt holdes i behørig Stand. De skal sørge for Vedligeholdelsen paa Tag og Fag, saaledes at indtrufne mindre Beskadigelser og lign. hurtigst muligt afhjælpes. Indtræffer der større Skade, skal Indberetning herom straks ske til Provstiudvalget, der afgør, hvad der videre skal foretages.

§ 31.

Hvert Aar i Maj Maaned skal Menighedsraadet eller Ejeren af Kirken eller dens Midler i Forening med en bygningskyndig Mand foretage et fuldstændigt Efter-

syn af Kirkebygningen med Tilbehør samt Kirkegaarden og afgive skriftlig Indberetning til Provstiudvalget om sammes Tilstand og de Mangler, der er forefundet. Ved de Kirker, der ikke er selvejende, deltager det i Lov om Menighedsraad § 19 omhandlede Udvalg i dette Eftersyn. Om Forretningen indføres det fornødne i Kirkens Protokol og en Udskrift af denne indsendes til Provstiudvalget, der, forinden det afgør, hvad der videre skal foretages, kan foranledige en Undersøgelse ved Provsten og en af Provstiudvalget valgt bygningskyndig Mand eller, hvis Sagens Beskaffenhed kræver det, lade Indberetningen gaa videre til Ministeriet, som da efter fornøden sagkyndig Undersøgelse afgør, hvad der skal foretages.

§ 32.

Hvert tredje Aar deltager Provsten og en af Provstiudvalget valgt bygningskyndig Mand i det fornævnte Eftersyn. Dette ledes da af Provsten, der fastsætter Synet til en Dag i Maj eller Juni Maaned og indkalder Menighedsraadet og Ejeren af Kirken eller dens Midler til Deltagelse i Synet. Forretningen indføres i en af Provsten ført, for hele Provstiet fælles Synsprotokol og af Menighedsraadet eller Ejeren i Kirkens Protokol. Enhver af Parterne har Ret til at faa tilført deres Bemærkninger til Protokollen. Provsten sender en Udskrift af Forretningen til Provstiudvalget, der derefter afgør, hvad der videre skal foretages, jfr. § 31.

§ 33.

I den i § 7 omhandlede kongelige Anordning gives der nærmere Vejledning med Hensyn til, hvorledes de i §§ 30—32 omhandlede Synsforretninger skal afholdes.

§ 34.

De af Provstiudvalget trufne Afgørelser af, hvad der skal foretages i Anledning af de i §§ 30—32 omhandlede Synsforretninger kan saavel af Menighedsraadet som af Ejeren af Kirken eller dens Midler inden 1 Maaned efter Synets Afholdelse eller, hvis den af Synet satte Frist for den paagældende Mangels Afhjælpning er kortere end 1 Maaned, da inden Fristens Udløb indankes for Ministeriet, der, naar det skønnes nødvendigt, indhenter sagkyndig Erklæring, inden det afgiver sin Kendelse.

§ 35.

- Stk. 1. Hvis Indankning til Ministeriet ikke finder Sted, skal de ved Synet udsatte Mangel afhjælpes inden næste Aars Syn, medmindre Synet har fastsat en kortere Frist.
- Stk. 2. For Udførelsen af Arbejder, der medfører Kirkens Lukning, bør Synet sætte den kortest mulige Frist.
- Stk. 3. Hvor Mangel er udsat til Afhjælpning indenfor en kortere Frist end den efter denne Paragrafs første Stykke sædvanlige, kan Synet paa Kirkens Bekostning foretage Afsyning ved en overordentlig Synsforretning, hvis det ikke anser det for tilstrækkeligt at indhente Menighedsraadets Erklæring derom.
- Stk. 4. Menighedsraadet eller Ejeren af Kirken eller dens Midler kan senest Ugedagen efter Afholdelsen af Afsyningsforretningen indanke denne for Ministeriet.

§ 36.

En ikke rettidig indanket Synsforretning saavel som en af Ministeriet afsagt Kendelse er endelig. Dog kan Menighedsraadet eller Ejeren af Kirken eller dens Midler faa Spørgsmaalet om, hvorvidt Synet eller Ministeriet har paalagt Kirken noget, som ifølge

Lo
bra
§ 3
Afs
Ma

Sag
100
5 ti

ning
Bes

Stk.
kyn
ford
om
Mec
Dag
Stk.
staa
løbe
For

hede

Stk.
et se
arkit
Best
visse
minc

Loven og den i § 7 omhandlede kongelige Anordning ikke kan paalægges den, indbragt for Domstolene. Begæring herom skal fremsættes for Ministeriet inden den i § 34 angivne Frist for Paaanke til Ministeriet eller inden 1 Maaned efter en Kendelses Afsigelse. Er den for den paagældende Mangels Afhjælpning satte Frist kortere end 1 Maaned, skal Begæringen fremsættes inden Fristens Udløb.

§ 37.

Oversiddes Fristen for en Synsudsættelses Afhjælpning, indberetter Provsten Sagen til Stiftsovrigheden, der derefter kan paalægge vedkommende en Bøde fra 10 til 100 Kr. samt foreskrive en Frist for Arbejdets Udførelse under en daglig Mulkt af fra 5 til 20 Kr. for hver Dag, Fristen oversiddes.

§ 38.

Bøder, der ikendes i Henhold til denne Lov, kan gøres til Genstand for Udpantning og tilfalder vedkommende Sogns kirkelige Fattigpleje under Menighedsraadets Bestyrelse.

§ 39.

Stk. 1. For Synsforretninger ydes der af den paagældende Kirke de bygningskyndige Synsmænd et Vederlag af 5 Kr. samt saavel disse som Provsten Befordringsgodtgørelse efter Regning, medmindre Aftale træffes med Kirkens Bestyrelse om et fast Beløb. Endvidere tillægges der Synets Medlemmer, for saa vidt de ikke er Medlemmer af Menighedsraadet, Dagpenge efter Ministeriets nærmere Bestemmelse. Dagpengene udredes af Kirken.

Stk. 2. Dersom en Kirkes Bestyrelse undlader at erlægge, hvad den i Henhold til foranstaaende har at erlægge i Anledning af en over Kirken afholdt Synsforretning, kan Beløbet inddrives ved Udpantning eller efter Stiftsovrighedens Bestemmelse og paa dennes Foranstaltning ved Beslaglæggelse af en passende Del af Kirkens Indtægter.

§ 40.

For Københavns Vedkommende udfører Kirkens Overtilsyn de Stiftsovrigheden i denne Lov overdragne Hverv.

IV.

Særligt Syn.

§ 41.

Stk. 1. Ministeriet kan bestemme, at fortrinlig vigtige Kirkebygninger henlægges under et særligt Kirkesyn, bestaaende af tre af Ministeriet dertil udmeldte Mænd med særlig arkitektonisk og arkæologisk Sagkundskab. Det særlige Kirkesyn skal efter Ministeriets Bestemmelse afholde Syn over de under det henlagte Kirker enten hvert Aar eller med visse Aars Mellenrum og skal navnlig have Tilsyn med Kirkebygningen som Bygningsmindesmærke og dens umiddelbare Omgivelser samt med dens Løsøre og Tilbehør, for

saa vidt dette har kunstnerisk, historisk eller arkæologisk Interesse. Det ordentlige Syn skal være til Stede ved Afholdelsen af det særlige Kirkesyn, men har ikke Stemmeret i de under dette henlagte Sager, ligesom heller ikke Sager herom i de Aar, da det særlige Syn ikke afholdes, afgøres af det ordentlige Syn, men af dette indstilles til Ministeriet, der forelægger dem for det særlige Syn. Umiddelbart efter Afholdelsen af det særlige Syn tilstiller Kirkens Bestyrelse Provsten en Udskrift af Synsforretningen til Indførelse i Provstiets Synsbog. Menighedsraadet skal tilkaldes til disse Synsforretninger.

Stk. 2. Ministeriet fastsætter i en Instruks nærmere Grænserne for det særlige og det ordentlige Kirkesyns Virksomheds- og Myndighedsomraader.

§ 42.

Skal en Kirke underkastes en Hovedstandsættelse eller større Udvidelse, kan Ministeriet, hvis det finder det nødvendigt, nedsætte et særligt Syn, bestaaende af tre Medlemmer, der har den fornødne Sagkundskab, til i Stedet for det ordentlige Syn at træffe Bestemmelse om de paagældende Spørgsmaal og overvaage Arbejdets Udførelse. Ogsaa ved de af dette særlige Syn afholdte Synsforretninger skal der gives det ordentlige Syn (§ 32) og Menighedsraadet Lejlighed til samlet eller delvis at komme til Stede for at meddele Oplysninger eller ytre sig om Sagen.

§ 43.

Stk. 1. Medlemmerne af det særlige Kirkesyn saavel som Medlemmerne af det i Henhold til § 42 nedsatte særlige Syn oppebærer i Vederlag 10 Kr. for hver Synsforretning foruden Dagpenge efter Ministeriets Bestemmelse og Befordringsgodtgørelse efter Regning.

Stk. 2. Ved de i §§ 41 og 42 ommeldte særlige Kirkesyn oppebærer det ordentlige Syns Medlemmer, for saa vidt de kommer til Stede, Vederlag, Dagpenge og Befordringsgodtgørelse som i § 39, Stykke 1, fastsat.

Stk. 3. Udgifterne ved de særlige Kirkesyn saavel efter § 41 som efter § 42 afholdes af Statskassen.

§ 44.

Det særlige Kirkesyns Afgørelser kan baade i de i § 41 og de i § 42 ommeldte Tilfælde indankes for Ministeriet.

V.

Undtagelser fra Loven, Lovens Ikrafttræden m. m.

§ 45.

Stk. 1. Ministeriet kan tilstede Afvigelser fra denne Lov saavel som fra den i Henhold til § 7 udstedte kongelige Anordning for saadanne, navnlig nyere, Kirkers Vedkommende, hvis Bygninger og Inventar ikke har arkæologisk, arkitektonisk eller historisk Interesse, eller for hvis Vedkommende de stillede Fordringer findes at være for byrdefulde.

Stk. 2. Saafremt en Valgmenighed har sin egen Kirke, er denne undergivet Forskrifterne i denne Lov med de Lempelser, som efter Andragende fra Menighedens Bestyrelse maatte blive tiltraadt af Ministeriet.

Stk. 3.
Sogne
Stykke
Forhold
Ministe

19. Feb
og Frec
denne
ophæve

Stk. 3. Paa Kirkegaarde i København og Frederiksberg samt Købstæder med flere Sogne med særligt Begravelsesvæsen i Henhold til Lov om Kirkers Bestyrelse § 7, Stykke 3, kommer nærværende Lov til Anvendelse med de Lempelser, der følger af Forholdets Natur, eller som indeholdes i den for disse Kirkegaardes Bestyrelse af Ministeriet stadfæstede Vedtægt.

§ 46.

Lov om nogle Bestemmelser vedrørende Kirkesyn, Præstegaardssyn m. v. af 19. Februar 1861, jfr. dog Lov om Folkekirkens Lønningsvæsen udenfor København og Frederiksberg m. m. §§ 45 og 93, 2det Stykke, og Lov indeholdende et Tillæg til denne Lov af 7. Juni 1873 samt Lov om Kirkers Opvarmning af 9. Marts 1893 ophæves.

§ 47.

Denne Lov gælder ikke for Færøerne.

Hvorefter alle vedkommende sig have at rette.

Givet paa Amalienborg, den 30. Juni 1922.

Under Vor Kongelige Haand og Segl:

Christian R.

(L. S.)

J. C. Christensen.